

01.06.1947

Planul Marshall

După cel de-al Doilea Război Mondial, multe părți ale Europei erau în ruină. Germania era în centrul unei bătălii dure între „Est” și „Vest” asupra orientării politice a continentului și viitorului. Țara era împărțită în patru zone de ocupație, iar Berlin în patru sectoare.

În ianuarie 1947 zonele de ocupație americană și britanică au format o Bizonă. În iunie, SUA, Marea Britanie și Franța au convenit să consolideze economic cele trei zone de ocupație introducând o nouă monedă. Protestând, Kremlinul a impus o blocadă economică asupra Berlinului de Vest. Britanicii și americanii au lansat prompt o operațiune de pod aerian pentru a hrăni locuitorii din sectoarele vestice ale Berlinului.

Avantajul militar al trupelor sovietice staționate în Europa era anulat de monopolul Americii asupra armelor nucleare. Occidentul, însă, era preocupat de puterea ideologică a URSS și de creșterea influenței acesteia în Grecia și Turcia. Președintele american Harry Truman a lansat contraofensiva ideologică în martie 1947, informând Congresul american că era dator America să „susțină popoarele libere” împotriva „tentativei de subjugare de către o minoritate înarmată sau presiuni externe”. Campania de informare era menită să îngrădească influența sovietică asupra partidelor și guvernelor vest-europene.

În iunie 1947, secretarul de stat american George Marshall a prezentat planul său de a reconstrui economia Europei. Asistența urma să fie acordată sub formă de hrană, granturi pentru echipamente, îmbunătățirea sistemelor de transport, investiții etc. Propunerea, adoptată în aprilie 1948, a fost denumită Planul Marshall sau Programul Reconstrucției Europene. Administrația americană dorea reconstrucție economică și stabilitate politică în Europa, inclusiv în Marea Britanie, Franța și Italia, care se confruntau cu dificultăți financiare după al Doilea Război Mondial.

Franța a organizat o conferință pentru discutarea Planului Marshall, invitând reprezentanții câtorva state est-europene, incluzând URSS, Bulgaria, Cehoslovacia, Ungaria, Polonia, România și Iugoslavia. Kremlinul, însă, a respins planul propus ca fiind o „imixtiune în afacerile interne ale țărilor suverane”. Deși Polonia și Cehoslovacia acceptaseră inițial propunerea americană, sovieticii au obligat ambele țări, dar și Albania, Bulgaria, Iugoslavia, România, Ungaria și Finlanda, să refuze ajutorul SUA.

La 22 septembrie 1947, Consiliul de Cooperare Economică Europeană a prezentat planul provizoriu de reconstrucție americanilor. După mai multe luni de dezbateri, pe 2 aprilie 1948, Congresul SUA a aprobat un credit de 6,8 miliarde dolari pentru acoperirea primelor 15 luni și au promis acordarea de noi sume în viitor. Agenția sovietică de știri TASS comenta acid că beneficiarii programului au cedat „imperialiștilor americani”, care vor duce lumea la dezastru.

Cele 16 țări europene care luau parte la Planul Marshall au format Organizația Europeană de Cooperare Economică (OECE). Timp de patru ani, aceste țări au primit asistență americană de 13,2 miliarde dolari, parțial sub formă de credite. Ca urmare a Programului European de Reconstrucție, în 1952 producția industrială depășea nivelul dinaintea războiului în toate țările participante, exceptând Germania divizată.

Planul Marshall a grăbit începerea Războiului Rece și separarea politică a Europei. SUA și guvernele vest-europene s-au apropiat economic și politic, inițiind discuția despre unificarea Europei Occidentale. Uniunea Sovietică a răspuns prin înființarea ineficientului Consiliu de Ajutor Economic Reciproc (CAER) în Europa de Est. În aprilie 1949, Bizona americano-britanică împreună cu zona de ocupație franceză s-au transformat într-o Trizonă. După ce URSS a pus capăt blocadei Berlinului de Vest în mai 1949, a fost înființată Republica Federală Germania. În octombrie a fost înființată Republica Democrată Germană, condusă de Partidul Socialist Unit al Germaniei. Germania a rămas o țară divizată până la sfârșitul Războiului Rece (1989/90).

Prof. Wojciech Roszkowski

References: